

The Linnea
Quigley

REINES

DE VIDEOCLUB

Ningú no les coneix, però compten els films per desenes, tenen fans a desdir i viuen del mercat videogràfic. Són actrius estereotipades que es dediquen a xisclar, lleugeres de roba, o a emular Van Damme en productes de gènere i de baix pressupost. Són les estrelles de la sèrie Z, les reines del videoclip.

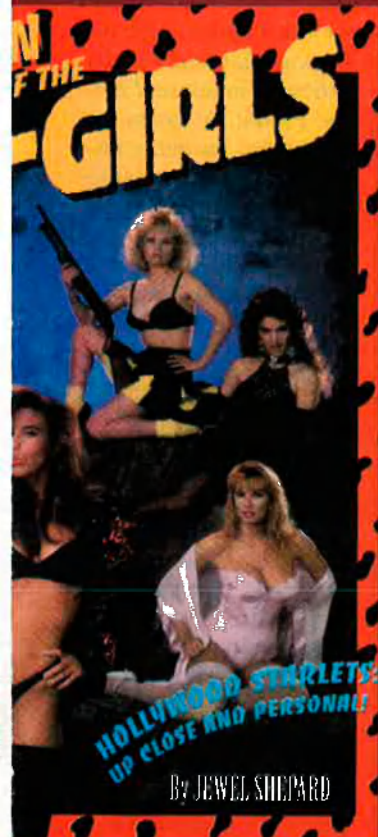

ARXIU

First
BLISHING

Bio & Chainsaw Book

L'expansió del mercat videogràfic aquests últims anys ha propiciat l'edició de cintes que omplen els videoclubs sense haver passat per les pantalles comercials. L'oferta és generosa. I encara que sembla mentida, no sols els subproductes tenen aquest destí. Sense anar més lluny, *Crooklyn*, l'últim film de Spike Lee, ha arribat ací sense estrena comercial. Igualment ha passat amb *Body Snatchers* d'Abel Ferrara o amb *Younger & Younger*, la darrera pel·lícula de Percy Adlon, adés tan admirat. Ni un elenc encapçalat per Donald Sutherland (amb Lolita Davidovich, Julie Delpy i Brendan Fraser) no l'ha salvat d'anar als vídeos familiars.

Les moltes pel·lícules editades al nostre país per cobrir la demanda domèstica ha creat un doble mercat videogràfic, paral·lel al mercat cinematogràfic: d'una banda, els films que van a les sales d'estrena perquè són rendibles: superproduccions americanes carregades de noms coneguts, de gran taquillaatge, que després repeteixen xifres en format de vídeo, tant de lloguer com de venda directa. Encara que tothom haja vist *La llista de Schindler* o *Terminator II*, el pare de família els lloga per veure'ls una altra vegada, per recordar-los amb els xiquets o simplement per fer una becaïneteta.

D'una altra banda, hi ha les pel·lícules absolutament desconegudes, llogades per complementar les anteriors. Ací ja no compta tant el coneixement del film com la recomanació del botiguer, una careta atractiva o una frase publicitària cridanera: "Compte: Són vius i... tenen fam!"; "Aquest projecte havia de canviar el destí del món"; "Molt més que Rambo"; "Un món violent, cruel, en què la lluita per sobreviure era... massa perillosa!" o "S'enfrontà a la policia en una situació límit... Només volia sobreviure!"... Són eslògans que, acompanyats d'un monstre horrible o d'unes dones lleugeres de roba convencen qualsevol persona poc exigent, que només busque un parell d'hores d'entreteniment davant el televisor. La majoria d'aquests films defrauden, i en algun cas el tret més enginyós que tenen és la publicitat, però mouen uns lloguers i unes vendes tan considerables que, als Estats Units, moltes companyies cinematogràfiques treballen els productes pensant directament en el mercat videogràfic. Ja fa molts anys, per exemple, que el suport vídeo és el més utilitzat en els rodages porno (un altre gènere de consum lligat al videoclub), i la companyia del rei dels films d'explotació, Concorde, de l'històric Roger Corman, destina un percentatge elevat de les seues produccions a aquest mercat.

L'auge d'aquest circuit ha permès la creació d'un *star system* propi que res no té a veure amb els noms consagrats. Si Michelle Pfeiffer i Wynona Rider segueixen el seu camí, hi ha

actriu que fa del vídeo el seu element natural. Curiosament, són sobretot dones qui s'hi dedica, ara assumint rols masculins, ara traient partit de la seua condició de víctimes.

Repartint cops pertot arreu. Cynthia Rothrock és la indiscutible número u del cinema femení de les arts marcial. Absolutament desconeguda del públic addicta a les sales cinematogràfiques, és una autèntica estrella del vídeo. De fet, es pot considerar la primera *female action hero*. La denominació *action hero* s'aplica a personatges habitualment interpretats per homes. Son caràcters com els que interpreten Bruce Willis en *La Jungla de Cristal* o Keanu Reeves en *Speed*: decidits, forts, violents quan és necessari, amb una marcada personalitat i capaços de sobreviure en qualsevol condició. En la pantalla gran, pràcticament mai no són interpretats per dones, perquè se suposa que els seus atributs són típicament masculins (i ni *Nikita* o el seu remake *La asesina* no en foren l'excepció). El darrer cop de tornavís del subgènere va venir, ja fa uns anys, d'Arnold Schwarzenegger, amb un títol ben revelador: *El ultimo gran heroe* (*Last Action Hero*, en l'original). En vídeo, en canvi, tot és possible.

"Jo vaig ser, molt de temps, l'única dona que feia pel·lícules d'arts marcial. Em va costar d'introduir-m'hi, però he obert portes a les altres" —declara ara una Cynthia Rothrock que començà la carrera cinematogràfica a Hong Kong a mitjan anys 80, treballant en productes de consum saturats de cops i de lluites i en què, com deixa entendre l'actriu, allò que menys importava era l'argument— "vaig demanar als productors xinesos si podia dir els diàlegs en anglès i em contestaren: I tant, aquestes pel·lícules es roden sense sol! No importa el que digues".

Rothrock va convertir-se ràpidament en una estrella del gènere als països orientals (on la seua fama supera la de Van Damme i de Steven Seagal), i l'exportació dels seus films no es va fer esperar. De primer a través de totes les *Chinatowns* dels Estats Units i després, a més gran escala, el seu nom es va fer tan important que hagué de tornar a Amèrica a rodar nous films, ara com a protagonista absoluta, amb un estatut encara no igualat per cap actriu de les seues característiques. Qualsevol videoclub té algun film de Cynthia Rothrock, tant perquè es lloguen fàcilment com per l'oferta ingent de les productores, que roden en pocs dies i repeteixen fórmules fins a la sacietat. Com a exemple aquests bons títols: *Ultra Force* i *Ultra Force 2*, *Honor y Gloria*, *China O'Brien*, *Ley Marcial* i *Ley Marcial 2*, *Las Garras del Tigre*, *Lady Dragon*... Darrerament, Cynthia ha provat de canviar un poc la seua imatge masculina amb algunes sessions

de fotos, lleugera de roba, però el seu futur continuen essent les pel·lícules d'acció i patacada seca, que és on millor desplega els seus coneixements d'arts marcial i els seus dots de justiciera.

Tal és el seu èxit que una ex-companya seua ha decidit de fer carrera en solitari. Donna Jason, lluitadora de Kung-fu, fou *partenaire* de la Rothrock en *Honor y gloria*, on feia de sa germana, encara

que no té bon record de l'experiència: "Mai no vaig arribar a conèixer-la personalment. En les seues escenes és una autèntica imbècil. No va haver-hi gens de màgia entre nosaltres dues, ni personalment ni professionalment". Ara, Donna Jason interpreta les seues pròpies pel·lícules on fa de protagonista (*Abducted II*, amb Jan Michael Vincent). I no és l'única. Àdhuc l'ex-actriu porno, Traci Lords, en la seua *face-ta mainstream*, estrenada en 1988 amb *Vampiro del espacio* (*Not of This Earth*), ha interpretat un parell de *thrillers* d'acció, trets i bufetades: *Demasiado Peligrosa* (*Intent to Kill*) i *Chantaje a un testigo* (*A Time to Die*).

L'art de xisclar. Al costat de les actrius que obtenen rols masculins per triomfar en el món del vídeo hi ha les que fan exactament el contrari: és a dir, exploten la seua condició tradicional d'indefenses víctimes femenines per consolidar una carrera no gens desdenyable. Són les denominades *scream queens* o reines del crit, especialitzades en subproductes de terror sèrie Z. Hereves de les heroïnes de sèrie B dels films de terror dels anys 50, han bastit un miniimperi econòmic que no es redueix a les pel·lícules. Clubs de fans, jocs de cartes, còmics, publicacions especialitzades (*Femme Fatale* o *Scream Queens Illustrated*) i fins i tot un llibre d'entrevistes (*Invasion of the B-Girls*)..., formen part dels estocs accessibles als Estats Units (i també ací mitjançant catàlegs especialitzats). Els tres noms indiscutibles d'aquesta categoria són Linnea Quigley, Michelle Bauer i Brinke Stevens.

Si bé treballà amb regularitat fins al 1979, l'entronització com a *scream queen* de Linnea Quigley no va arribar fins a *El regreso de los muertos vivientes* (1985), una divertida paròdia del film de George A. Romero en què feia

Michelle Bauer (dalt) i Brinke Stevens són dos de les hereves indiscutibles de les heroïnes del cinema sèrie B. Són les denominades scream queens o reines del crit, especialitzades en subproductes de terror sèrie Z.

de Trash, una punkie desinhibida, capaç de fer *striptease* en un cementeri. A partir del seu reconeixement entre els addicts al vídeo de lloguer va canalitzar la seua carrera amb habilitat, i actualment té fans per tot el món. Es va casar amb l'especialista en efectes especials, Steve Johnson, va organitzar el seu propi club de fans, enregistrà una maqueta amb el seu grup de rock The Skirts, va publicar una autobiografia (*Linnea Quigley's Bio & Chainsaw Book*) i un llibre parodiant el sexe de Madonna (*Skin*), i fins i tot s'ha convertit en productora. No gens malament per a una actriu que s'ha dedicat durant més de deu anys a despullar-se davant qualsevol monstre horripilant que se li plantava al davant! *Creepozoides*, *Vice Academy*, *Abrazo Fatal* o *Dr. Alien* són alguns dels títols de la seua extensa filmografia (quasi quaranta pel·lícules) disponibles als establiments del barri més proper.

En molts d'aquests films els directors (quasi sempre Dave DeCoteau, Fred Olen Ray o Jim Wynorski, deixebles destacats del pioner Roger Corman) reuneixen algunes *scream queens* per a goig de l'espectador, que pot trobar-se la santíssima trinitat xisclera, per exemple, compartint banyera a *Nightmare Sisters*.

Brinke Stevens va començar a despuntar quan Forrest J. Ackerman la va elegir perquè donàs cos a Evila, el personatge que va ocupar tres vegades la portada de la seua revista *Famous Monsters of Filmland*. Després de treballs de molt diversa índole (doble de cos a *Psicosis III*, per exemple) va consolidar el seu estatut de *scream queen* fins a arribar a escriure guions com el de *Teenage Exorcist* i molts

articles a la revista *Femme Fatale*. A banda les pel·lícules en què comparteix protagonisme amb Quigley i Bauer, *La casa de la abuela*, *El padrino 2 y 1/2* i *Transylvania Twist* són alguns dels seus títols més localitzables.

Michelle Bauer és la *scream queen* de cos més rotund i la que té un passat més turbulent. Abans d'arribar a convertir-se en la tercera en discòrdia (és un dir, perquè es porten molt bé i participen juntes en convencions de terror per tots els Estats Units), i amb diversos pseudònims, la Bauer va fer *bondage* (en algun cas amb la Linnea Quigley), pornografia (mai

escenes explícites) i fins i tot un vídeo d'educació sexual. A partir de la meitat dels 80 va accedir al tercer tron, just quan va començar a treballar amb Fred Olen Ray en títols com *El poder de las armas* o també *Al filo de la muerte*. Des d'aleshores, el seu cos s'ha passejat sense roba per infinitat de pel·lícules, encara que la Bauer no sempre hi fa de víctima, i és mostra capaç d'agafar la serra mecànica, si és necessari, com a *Hollywood Chainsaw Hookers* o *Hollywood Scream Queen Hot Tub Party*, una cinta que reuneix fins a cinc actrius del gènere en una banyera i les va despullant mentre recorden les escenes de terror favorites que han protagonitzat.

A hores d'ara, quan el seu regnat als video-clubs del país encara perdura, Quigley, Bauer i Stevens declaren que volen ampliar el seu

camp d'acció com a intèrprets i no accepten encasellaments. Però no cal esverar-se. Darrere d'elles, i ja amb una carrera més que considerable, arriben les substitutes: l'exuberant Monique Gabrielle (*Emmanuelle 5*, *Transilvania Twist*, *Evil Toons*), que també acaba de publicar la seua autobiografia i fins i tot ven roba utilitzada en les seues pel·lícules, Karen Russell (companya de Linnea Quigley en *Vice Academy*, *Al filo de la venganza* o *Abrazo Fatal*), Melissa Moore (*Vice Academy 2*, *Vampire Cop*, *Tower of Terror*), la imprescindible *ex-playmate* Barbara Crampton (*Re-Animator*, *Re-Sonator*, *Robots asesinos*), Debra Lamb (*Beverly Hills Vamp*, *Warlords*, *Invisible Maniac*, *El padrino 2 y 1/2*) i més joves belleses disposades a esgaripar i a alleugerir-se de roba sempre que el guió ho exigeixca. **Eduard Guillot**

Els també regnen (però menys)

La indústria cinematogràfica (i per extensió videogràfica) ha estat tradicionalment masculinista. D'ací ve que en el molt intricat món del vídeo de lloguer, que pel que fa als llançaments

grans es regeix per les normes de la taquilla, els noms capdavanters del cinema d'acció copen els prestatges de privilegi. Schwarzenegger, Seagal, Stallone, Van Damme i Dolph Lundgren traspassen sense dificultat la supremacia com a *action-heroes* de les grans pantalles als televisors. Però hi ha noms menys coneguts que fan de les pel·lícules de baix pressupost i del vídeo una forma de vida. Sense anar més lluny, Chuck Norris ha estrenat els seus darrers títols directament en aquest format, i no li ha anat malament. Alguns dels grans desconeguts masculins que poblen els videoclub de barri són aquests:

Jan Michael Vincent. Un autèntic tot terreny que treballa des dels 70, sempre en films de dubtosa qualitat. Els seus cabells rossos s'han deixat veure en subproductes com *Alienator*, *Xtro 2*, *Premo-*

nición (amb un Glenn Ford en les últimes) o *Abrazo Fatal*, sovint acompanyant reconegudes *scream queens*.

Wings Hauser. Actor i director. Ha fet provatures de secundari en productes com *Historia de un soldado* o *Los hombres duros no bailan*, però el seu terreny natural és la sèrie B, on es desenvolupa millor que no la majoria de competidors. Els productors Richard Pepin i Joseph Mehri (que també finançaren un parell de *thrillers* per a lluïment de Tracy Lords) van apadrinar el seu millor treball, *Muerte en Hollywood* (*The Art of Dying*).

Eddie Deezen. Alt, malgirbat, lleig i amb la intel·ligència d'un nen de pit. Representa el típic *redneck* americà, inútil, que es mou a trompellons i mai no s'adona del que passa al seu voltant, encara que el mossegue un vampir, o s'enfronta a qualsevol dimoni de sèrie Z. *Beverly Hills Vamp*, *Teenage Exorcist* o *El padrino 2 y 1/2* són algunes de les seues credencials conegudes.

Jeffrey Combs i **Bruce Abbott.** Formaren parella en *Re-Animator* i seqüela, però abans ja havien batut armes en títols de molt dubtosa reputació: *Los Dreggs*, *Cyclone*, *Dr.*

Mordrid (Combs) o *Interzone* (Abbott).

També hi ha actors més prolífics, però menys significatius. En aquesta mena de films criden més l'atenció els papers femenins, encara que alguns noms masculins es repeteixen fins a la sacietat. És el cas de Ken Abraham (*Abrazo Fatal*, *Creepozoides*, *Vice Academy*), del veterà Tom Atkins (*Halloween III*, *Maniac Cop*, *Los ojos del diablo*) o de George "Buck" Flower (1976 *Evil 2*, *Munchies*, *Sorority Babes in the Slimeball Bowl-O-Rama*) —sense comptar secundaris competents com ara Dick Miller, Ace Mask o Angus Scrimm (el famós "home alt" de *Phantasma*). Fins i tot cal recordar que tot un Kevin Costner, avui arxifamós, va començar la seua carrera en films com *Malibu Hot Summer* o *Sombras de muerte*. I és que, qui siga lliure de pecat... **E. G.**